

The Factors Affecting to Government's Expenditure of Lao PDR

Somsay SENGPHETPHAIVAN¹, Vylayphone SOMSAMONE² and Phatsa DUANGPASITH³

Economics Program, Department of Economics, Faculty of Economics and Tourism, Souphanouvong University Lao PDR

***Correspondence:** Somsay
SENGPHETPHAIVAN,
Tourism Management
Program, Department of
Economics, Faculty of
Economics and Tourism,
Souphanouvong University
[Tel: +856-20-99237988](tel:+856-20-99237988),
E-mail:
somsaysspv@gmail.com

Article Info:

Submitted: June 15, 2024
Revised: July 25, 2024
Accepted: August 05, 2024

Abstract

This paper aims to analyze the factors affecting the government's expenditure of Lao PDR. Using the time series data of Government's Expenditure, Tax revenues, Economic Growth, Money Supply from 2000-2022 which retrieved from the bank of Lao PDR and implied with the ARDL model.

The empirical results found that there is a long-term relationship and ARDL (2, 2, 1, 2, 2) model were used. The empirical results found that in the long run, the tax revenue and economic growth have a positive relationship with the government's expenditure with a statistical significance level of 0.01 and 0.1 respectively. While inflation and money supply are not statistically significant. In the short term, tax revenue, economic growth rate and money supply affect the government's expenditure with statistically significant effect, while the inflation rate does not have a statistically significant. Tax revenue and economic growth rate affect the government's expenditure in the opposite direction with a significance level of 0.05 and contrary to the hypothesis. The money supply affects the government's expenditure in the same direction with a statistically significant level of 0.05 and according to the hypothesis. Which the coefficient of the spread adjustment to the long run equilibrium is equal to 90.97%.

Keywords: Government's Expenditure, Tax revenues, Economic Growth, Money Supply.

1. ພາກສະເໜີ

ອີງຕາມນະໂຍບາຍງົບປະມານແບບຍືນຍົງ, ບັນຫາໜີ້ສາທາລະນະ ແລະ ການຂາດດຸນງົບປະມານຍັງ ເປັນບັນຫາທີ່ທັງປະເທດພັດທະນາແລ້ວ, ກຳລັງ ພັດທະນາ ແລະ ດ້ອຍພັດທະນາກຳລັງປະເຊີນ. Labonte (2012) & Cottarelli and Schaechte (2010) ໄດ້ໃຫ້ຂໍ້ໂຕ້ແຍ່ງວ່າ ການຂາດດຸນງົບປະມານໃນ ໄລຍະສັ້ນ ສົ່ງຜົນໃຫ້ການ ຫວ່າງງານເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ນຳໄປສູ່ບັນຫາການສະສົມໜີ້ສາທາລະນະຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ແລະ ເກີນລະດັບທີ່ກ່າວວ່າຍືນຍົງ ເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມ ຫຍຸ້ງຫຍາກໃນການປັບນະໂຍບາຍ ຫຼື ຕົວປ່ຽນມະຫາ ພາກ ໂດຍສະເພາະແມ່ນຜົນກະທົບຕໍ່ລວມຍອດ

ຜະລິດຕະພັນພາຍໃນ. ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາດັ່ງກ່າວນີ້ ລັດຖະບານຄວນຈະຫຼຸດລາຍຈ່າຍ ຫຼື ເພີ່ມແຫຼ່ງລາຍຮັບ ງົບປະມານ ແລະ ເຄື່ອງມືດ້ານນະໂຍບາຍການເງິນ ສາມາດດຳເນີນການຜ່ານລາຍຮັບງົບປະມານ (Phounnaly & Bounphong, 2023).

ທິດສະດີ ແລະ ງານຄົ້ນຄວ້າຫຼາຍບົດໃນໄລຍະ ຜ່ານມາໄດ້ອະທິບາຍເຖິງລາຍຮັບງົບປະມານ ແລະ ການ ໃຊ້ຈ່າຍຂອງລັດຖະບານຕໍ່ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງ ເສດຖະກິດຂອງລັດ. Wagner (1883) ເປັນຜູ້ທຳອິດທີ່ ໄດ້ສະເໜີແນວຄວາມຄິດນີ້ ເຊິ່ງທ່ານລະບຸວ່າການໃຊ້ ຈ່າຍສາທາລະນະຖືເປັນປັດໄຈພາຍນອກຕໍ່ການ ພັດທະນາເສດຖະກິດ, ນັ້ນ ໝາຍຄວາມວ່າ ການເຕີບໂຕ

ຂອງເສດຖະກິດເຮັດໃຫ້ລາຍຈ່າຍຂອງພາກລັດ ຂະຫຍາຍອອກໄປ. Singh ແລະ Sahni (1984) ໄດ້ ເປັນຜູ້ລິເລີ່ມໃນການທົດສອບການເຊື່ອມໂຍງເຊິ່ງ ສາເຫດລະຫວ່າງລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານ ແລະ ລາຍ ຮັບແຫ່ງຊາດ. ຕໍ່ມາ, ຜົນງານຂອງພວກເຂົາໄດ້ສ້າງການ ສຶກສາອື່ນໆຈຳນວນຫຼາຍ, ຜົນໄດ້ຮັບຂອງຄວາມຕໍ່ເນື່ອງ ຢ່າງເຕັມທີ່ຈາກບໍ່ມີສາເຫດໄປຫາສາເຫດສອງທິດທາງ ລະຫວ່າງສອງຕົວປ່ຽນນີ້. ລັດຖະບານສ້າງລາຍຈ່າຍຫຼາຍ ດ້ານ ເຊັ່ນ: ການປ້ອງກັນປະເທດ, ກະສິກຳ, ສາທາລະນະ ສຸກ, ການສຶກສາ, ການສື່ສານ, ການຂົນສົ່ງ, ພະລັງງານ, ການບໍລິການສັງຄົມ, ການບໍລິການໜີ້ສິນແຫ່ງຊາດ, ການ ລົງທຶນຂອງປະເທດ ແລະ ລັດຖະບານອື່ນໆ. ສະນັ້ນ, ລາຍຈ່າຍຂອງລັດຈຶ່ງຖືເປັນລາຍຈ່າຍຂອງລັດເພື່ອປົກ ປັກຮັກສາຂອງຕົນເອງ, ສັງຄົມ, ເສດຖະກິດລວມ.

ນັບແຕ່ປີ 1975-ປັດຈຸບັນ, ລັດຖະບານລາວ ປະສົບກັບບັນຫາການຂາດດຸນງົບປະມານແບບຕໍ່ເນື່ອງ ແລະ ຊຳເຮື້ອ ອັນເນື່ອງມາຈາກຫຼາຍປັດໄຈ ເຊິ່ງໃນບາງ ຄັ້ງການຫຼຸດບັນຫາອັດຕາການຫວ່າງງານຈຳເປັນຕ້ອງໃຊ້ ນະໂຍບາຍການຂາດດຸນງົບປະມານ. ນອກຈາກນັ້ນ, ການເກີດບັນຫາວິກິດການຕ່າງໆສົ່ງຜົນໃຫ້ລັດຖະບານ ຈຳເປັນຕ້ອງໃຊ້ນະໂຍບາຍຂາດດຸນງົບປະມານເຊັ່ນກັນ ໂດຍສະເພາະແມ່ນໃນຊ່ວງຂອງການແຜ່ລະບາດຂອງ ພະຍາດ Covid-19 ນີ້ ໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບໃຫ້ລະບົບ ເສດຖະກິດຂອງປະເທດລາວໃນວົງກວ້າງ ແລະ ເຮັດໃຫ້ ລັດຖະບານປະເຊີນກັບການເກັບລາຍຮັບບໍ່ໄດ້ຕາມເປົ້າ ໝາຍ ແລະ ມີການໃຊ້ຈ່າຍເກີນ ຫຼື ຂາດດຸນງົບປະມານ ຫຼາຍ ເຊິ່ງໃນປີ 2020 ນັ້ນການປະຕິບັດລາຍຮັບແມ່ນ ຫຼຸດລົງເຖິງ 13.8% ທຽບໃສ່ປີ 2019 ແຕ່ການປະຕິບັດ ລາຍຈ່າຍພັດເພີ່ມຂຶ້ນ 0.8% ທຽບໃສ່ປີ 2019 ແລະ ຂາດດຸນງົບປະມານເທົ່າກັບ 5.2% ຂອງ GDP. ເຖິງ ຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ລັດຖະບານລາວ ກໍ່ຄືກະຊວງການເງິນ ໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາມາດຕະການ ຕ່າງໆ ທາງດ້ານການເງິນເພື່ອປະຖິ້ມປະຄອງການ ປະຕິບັດແຜນງົບປະມານແຫ່ງລັດ ໃຫ້ໄປຕາມແຜນທີ່ ສະພາແຫ່ງຊາດຮອງຮັບ ພ້ອມທັງຮັບປະກັນໃນເລື່ອງ ຂອງການກະຕຸ້ນເສດຖະກິດໃຫ້ມີການຂະຫຍາຍຕົວ ແລະ ເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນມີວຽກເຮັດງານທຳ (ກະຊວງ ການເງິນ, 2020).

ໃນປີ 2022, ລາຍຈ່າຍງົບປະມານປະຕິບັດໄດ້ທັງ ໝົດ 33,223.09 ຕື້ກີບ ເພີ່ມຂຶ້ນ 12.59% ທຽບກັບ ປີຜ່ານມາ ເຊິ່ງກວມອັດຕາສ່ວນ 15.4% ຂອງ GDP, ໃນນີ້ລາຍຈ່າຍງົບປະມານເພີ່ມຂຶ້ນແມ່ນມາຈາກລາຍຈ່າຍ ບໍລິຫານປົກກະຕິ ເພີ່ມຂຶ້ນ 12.5% ແລະ ການລົງທຶນ ຂອງພາກລັດທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ 12.8%. ສາເຫດທີ່ເຮັດໃຫ້ລາຍ ຈ່າຍເພີ່ມຂຶ້ນຍ້ອນການຊຳລະໜີ້ສິນສາທາລະນະທັງພາຍ ໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດຕາມແຜນທີ່ກຳນົດໄວ້ (ລວມທັງ ຕົ້ນທຶນ ແລະ ດອກເບ້ຍ), ການແກ້ໄຂຄ້ຳປະກັນລາຄາ ນ້ຳມັນເຊື້ອໄຟ ແລະ ລາຍຈ່າຍເງິນເດືອນ. ໃນຂະນະທີ່, ລາຍຮັບງົບປະມານປະຕິບັດໄດ້ພຽງແຕ່ 32,486.96 ຕື້ ກີບ ເພີ່ມຂຶ້ນ 19.53% ທຽບໃສ່ປີຜ່ານມາ ແລະ ກວມ ເອົາເອົາ 15.1% ຂອງ GDP, ໃນນີ້ລາຍຮັບພາຍໃນ ສາມາດປະຕິບັດໄດ້ 29,394.59 ຕື້ກີບ, ເງິນຊ່ວຍເຫຼືອ ລ້າ 3,092 ຕື້ກີບ ແລະ ເງິນປະກອບສ່ວນຈາກສັງຄົມ 375 ຕື້ກີບ. ເຖິງແມ່ນວ່າໃນປີ 2022, ການເກັບລາຍຮັບ ງົບປະມານຈະໄດ້ລົ້ນຄາດໝາຍ ແຕ່ໃນການປະຕິບັດ ລາຍຮັບ-ລາຍຈ່າຍງົບປະມານນັ້ນເຫັນວ່າຂາດດຸນ ງົບປະມານ ເຮັດໃຫ້ຕ້ອງດຸນດ່ຽງງົບປະມານດ້ວຍ 736.13 ຕື້ກີບ ຫຼຸດລົງ 68.39% ທຽບໃສ່ປີຜ່ານມາ ເຊິ່ງ ການດຸນດ່ຽງນັ້ນປະກອບດ້ວຍແຫຼ່ງທຶນຈາກຕ່າງປະເທດ (ສຸດທິ) 3,329.15 ຕື້ກີບ ແລະ ແຫຼ່ງທຶນພາຍໃນ (ສຸດທິ) 2,593.54 ຕື້ກີບ. ໃນນັ້ນ, ການດຸນດ່ຽງ ງົບປະມານສ່ວນໃຫຍ່ສາມາດປະຕິບັດໄດ້ຈາກການຈຳໜ ັຍພັນທະບັດຄັງເງິນພາຍໃນທີ່ມີມູນຄ່າ 2,468.12 ຕື້ ກີບ (ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ, 2022).

ອີງໃສ່ບັນຫາທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງນັ້ນ, ຈຸດປະສົງ ການສຶກສາໃນຄັ້ງນີ້ຄື ວິເຄາະປັດໄຈທີ່ສົ່ງຜົນຕໍ່ລາຍຈ່າຍ ງົບປະມານແຫ່ງລັດ ຂອງ ສປປ ລາວ.

1. ອຸປະກອນ ແລະ ວິທີການສຶກສາ

2.1 ກຸ່ມເປົ້າໝາຍຂອງການຄົ້ນຄວ້າ

ເນື່ອງຈາກການສຶກສາຄັ້ງນີ້ ເປັນການໃຊ້ຂໍ້ມູນຂັ້ນ ສອງມາວິເຄາະ. ສະນັ້ນ, ກຸ່ມເປົ້າໝາຍທີ່ໃຊ້ໃນການສຶກ ສາຄັ້ງນີ້ ມີທັງໝົດ 23 ຊຸດຂໍ້ມູນ ແຕ່ປີ 2000-2022 ເຊັ່ນ: ລາຍຈ່າຍງົບປະມານແຫ່ງລັດ, ລາຍຮັບພາສີ- ອາກອນ, ການຂະຫຍາຍຕົວເສດຖະກິດ ແລະ ປະລິມານເງິນ.

2.2 ການເກັບລວບລວມຂໍ້ມູນ

ເນື່ອງຈາກການສຶກສາຄັ້ງນີ້ ເປັນຂໍ້ມູນຂັ້ນສອງ ຫຼື ເປັນຂໍ້ມູນອະນຸກົມເວລາແບບລາຍປີ ແຕ່ປີ 2000-2022. ສະນັ້ນ, ຜູ້ສຶກສາໄດ້ລວບລວມມາຈາກບົດລາຍງານປະຈຳປີ ຂອງທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ (www.bol.gov.la). ຈາກນັ້ນ, ໄດ້ນຳຂໍ້ມູນຂອງຕົວຊີ້ວັດ ວັດທັງໝົດມາປ້ອນເຂົ້າໃນໂປຣແກຣມ Excel ເພື່ອນຳເຂົ້າໄປວິເຄາະໃນໂປຣແກຣມ SATATA.

2.3 ການວິເຄາະຂໍ້ມູນ

ການວິເຄາະປັດໄຈທີ່ສິ່ງຜົນຕໍ່ລາຍຈ່າຍງົບປະມານ ແຫ່ງລັດ ແມ່ນສຶກສາຢູ່ໃນຮູບແບບປະລິມານ ໂດຍການໃຊ້ ແບບຈຳລອງ Autoregressive Distributed Lag (ARDL). ແບບຈຳລອງ ARDL ເຂົ້າມາວິເຄາະສາມາດ ແກ້ໄຂບັນຫາຂໍ້ມູນ ຫຼື ຈຳນວນຕົວຢ່າງທີ່ ນ້ອຍໄດ້. ນອກ ນັ້ນ, ແບບຈຳລອງ ARDL ຍັງສາມາດວິເຄາະຄວາມສົມດຸນ ໃນໄລຍະຍາວໄດ້ ເຖິງແມ່ນວ່າຂໍ້ມູນທີ່ນຳມາໃຊ້ຈະມີ ຄວາມນຶ່ງໃນລະດັບທີ່ແຕກຕ່າງກັນກໍຕາມ ແລະ ນຳໃຊ້ Program SATATA ເຂົ້າໃນການວິເຄາະຂໍ້ມູນ ເຊິ່ງແບບ ຈຳລອງ ARDL ສາມາດຂຽນເປັນສົມຜົນ ໄດ້ດັ່ງລຸ່ມນີ້:

$$\begin{aligned} \Delta Exp_t = & \alpha_0 + \gamma_{1i} Exp_{t-i} + \gamma_{2i} Tax_{t-i} \\ & + \gamma_{3i} Grow_{t-i} + \gamma_{4i} Inf_{t-i} \\ & + \gamma_{5i} M2_{t-i} \\ & + \sum_{i=1}^p \omega_{1i} \Delta Exp_{t-1} + \sum_{i=1}^p \omega_{2i} \Delta Tax_{t-i} \\ & + \sum_{i=1}^p \omega_{3i} \Delta Grow_{t-i} + \\ & + \sum_{i=1}^p \omega_{4i} \Delta Inf_{t-i} \\ & + \sum_{i=1}^p \omega_{5i} \Delta M2_{t-i} + u_t \end{aligned} \quad (1)$$

Exp_t : ລາຍຈ່າຍງົບປະມານແຫ່ງລັດຂອງ ສປປ ລາວ ໃນໄລຍະເວລາ t .

Tax_t : ລາຍຮັບພາສີ-ອາກອນຂອງ ສປປ ລາວ ໃນ ໄລຍະເວລາ t .

$Grow_t$: ອັດຕາການຂະຫຍາຍຕົວເສດຖະກິດ ຂອງ ສປປ ລາວໃນໄລຍະເວລາ t .

Inf_t : ອັດຕາເງິນເຟີ້ຂອງ ສປປ ລາວ ໃນໄລຍະ ເວລາ t .

$M2_t$: ປະລິມານເງິນໃນຄວາມໝາຍກວ້າງຂອງ ສປປ ລາວໃນໄລຍະເວລາ t .

α_0 : ຄ່າສຳປະສິດ ຄົງທີ່

γ_{1i} : ຄ່າສຳປະສິດ ໄລຍະຍາວ

ω_{1i} : ຄ່າສຳປະສິດ ຂອງແບບຈຳລອງໄລຍະສັ້ນ ຂອງການປັບຕົວເຂົ້າສູ່ຈຸດສົມດຸນໃນໄລຍະຍາວ

$t - i$: ຈຳນວນຄ່າຄວາມລ່າຊ້າ (lags order)

u_t : ຄ່າຂາດເຄື່ອນ

ສົມມຸດຖານ:

$\gamma_{1i} \text{ or } \omega_{1i} > 0$: ລາຍຈ່າຍງົບປະມານໃນ ປີຜ່ານມາມີຜົນຕໍ່ລາຍຈ່າຍງົບປະມານໃນປີປັດຈຸບັນໃນທິດ ທາງດຽວກັນ.

$\gamma_{2i} \text{ or } \omega_{2i} > 0$: ລາຍຮັບພາສີ-ອາກອນສິ່ງຜົນຕໍ່ ລາຍຈ່າຍງົບປະມານໃນທິດທາງດຽວກັນ.

$\gamma_{3i} \text{ or } \omega_{3i} > 0$: ອັດຕາການຂະຫຍາຍຕົວທາງ ເສດຖະກິດສິ່ງຜົນຕໍ່ລາຍຈ່າຍງົບປະມານໃນທິດທາງດຽວ ກັນ.

$\gamma_{4i} \text{ or } \omega_{4i} < 0$: ອັດຕາເງິນເຟີ້ສິ່ງຜົນຕໍ່ລາຍຈ່າຍ ງົບປະມານໃນທິດທາງກົງກັນຂ້າມກັນ.

$\gamma_{5i} \text{ or } \omega_{5i} > 0$: ປະລິມານເງິນສິ່ງຜົນຕໍ່ລາຍຈ່າຍ ງົບປະມານໃນທິດທາງດຽວກັນ.

– ຖ້າບໍ່ມີຄວາມສຳພັນໄລຍະຍາວ ເຮົາຈະໄດ້ແບບ ຈຳລອງ ARDL (p, q_1, q_2, q_3, q_4) ຫຼື ແບບຈຳລອງ ໄລຍະສັ້ນດັ່ງນີ້:

$$\begin{aligned} \Delta Exp_t = & \alpha_0 + \\ & \sum_{i=1}^p \omega_{1i} \Delta Exp_{t-1} + \sum_{i=1}^p \omega_{2i} \Delta Tax_{t-i} + \\ & \sum_{i=1}^p \omega_{3i} \Delta Grow_{t-i} + \sum_{i=1}^p \omega_{4i} \Delta Inf_{t-i} \\ & + \sum_{i=1}^p \omega_{5i} \Delta M2_{t-i} + u_{1t} \end{aligned} \quad (2)$$

– ຖ້າມີຄວາມສຳພັນໄລຍະຍາວ ເຮົາຈະໄດ້ແບບຈຳລອງ ARDL (p, q_1, q_2, q_3, q_4) ຫຼື ແບບຈຳລອງຄວາມໄວ ໃນການປັບປ່ຽນໃນໄລຍະສັ້ນ (Error Correction Model) ດັ່ງນີ້:

a) ແບບຈຳລອງໄລຍະຍາວ

$$\begin{aligned} Exp_t = & \alpha_0 + \gamma_{1i} Exp_{t-i} + \gamma_{2i} Tax_{t-i} + \\ & \gamma_{3i} Grow_{t-i} + \gamma_{4i} Inf_{t-i} + \gamma_{5i} M2_{t-i} + \\ & u_{2t} \end{aligned} \quad (3)$$

b) ຄວາມໄວໃນການປັບປ່ຽນໃນໄລຍະສັ້ນເພື່ອ ກັບເຂົ້າສູ່ຈຸດສົມດຸນໃນໄລຍະຍາວ

$$\begin{aligned}\Delta Exp_t = & \alpha_0 + \\ & \sum_{i=1}^p \omega_{1i} \Delta Exp_{t-i} + \sum_{i=1}^p \omega_{2i} \Delta Tax_{t-i} + \\ & \sum_{i=1}^p \omega_{3i} \Delta Grow_{t-i} + \sum_{i=1}^p \omega_{4i} \Delta Inf_{t-i} \\ & + \sum_{i=1}^p \omega_{5i} \Delta M2_{t-i} + \lambda ECT + u_{3t}\end{aligned}\quad (4)$$

λ : ຄວາມໄວຂອງການປັບຕົວເຂົ້າສູ່ຈຸດສົມດຸນ ມີຄ່າຄວາມຊັນເປັນລົບ

ECT : ການປັບຕົວໄລຍະສັ້ນ (Error Correction Term) ທີ່ເກີດຈາກຄ່າຂາດເຄື່ອນຂອງສົມຜົນໄລຍະຍາວ

ເຊິ່ງຂັ້ນຕອນໃນການວິເຄາະປະກອບດ້ວຍ ການທົດສອບ Unit Root ດ້ວຍວິທີ Augmented Dickey-Fuller(ADF), ການເລືອກຄວາມລ່າຊ້າທີ່ເໝາະສົມໂດຍໃຊ້ເກນ Akaike Information Criteria (AIC) ແລະ Schwarz's Bayesian Information Criterion (SC, BIC ຫຼື SBC), ການທົດສອບຫາຄວາມສໍາພັນໄລຍະຍາວດ້ວຍວິທີຂອງ ຂອງ Engle and Granger ແລະ ການທົດສອບການແຈກຢາຍຂອງຄາຂາດເຄື່ອນ ໃຊ້ Jarque-Bera test ເຊິ່ງໃນການວິເຄາະແມ່ນໄດ້ນໍາໃຊ້ Program SATATA ເຂົ້າຊ່ວຍໃນການວິເຄາະຂໍ້ມູນ.

2. ຜົນໄດ້ຮັບ

ທົດສອບຄວາມນັ່ງຂອງຊຸດຂໍ້ມູນດ້ວຍວິທີ Augmented Dickey-Fuller (ADF) ເຫັນໄດ້ວ່າ ຫຼັງຈາກການປັບ 1 ຄັ້ງ ເຫັນວ່າ ຕົວປ່ຽນການໃຊ້ຈ່າຍງົບປະມານຂອງລັດຖະບານ, ລາຍຮັບຈາກພາສີ ແລະ ອັດຕາການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດ ແມ່ນນັ່ງທີ່ລະດັບຄວາມສໍາຄັນ 0.01 ເຊິ່ງການທີ່ຕົວປ່ຽນນັ່ງທີ່ລະດັບແຕກຕ່າງກັນ $I(0)$ ແລະ $I(1)$ ມັນຈຶ່ງສອດຄ່ອງກັບເງື່ອນໄຂການໃຊ້ແບບຈຳລອງ ARDL ເຂົ້າໃຊ້ການທົດສອບ ແລະ ວິເຄາະຫາ ຜົນກະທົບຂອງບັນດາຕົວປ່ຽນເຫຼົ່ານັ້ນ (ຕາຕະລາງ 1). ຜົນການທົດສອບຈາກຕາຕະລາງຂ້າງເທິງເຫັນໄດ້ວ່າ ທີ່ລະດັບ $\text{rank}=0$ ນັ້ນຄ່າ $\text{Trace statistic} > \text{Critical value}$ ສະແດງວ່າເຮົາປະຕິເສດສົມມຸດຖານຫຼັກທີ່ວ່າແບບຈຳລອງບໍ່ມີຄວາມສໍາພັນໄລຍະຍາວ ແລະ ຍອມຮັບສົມມຸດຖານເລືອກ ຫຼື ສົມມຸດຖານຮອງທີ່ວ່າ ແບບຈຳລອງມີຄວາມສໍາພັນໄລຍະຍາວ (ຕາຕະລາງ 2). ຈາກຜົນການທົດສອບຫາຄ່າ lags ທີ່ເໝາະສົມຂອງແບບຈຳລອງ ພົບວ່າ ເຮົາໄດ້ແບບຈຳລອງ ARDL (2, 2, 1, 2, 2) ໝາຍຄວາມວ່າ ການໃຊ້ຈ່າຍງົບປະມານຂອງລັດຖະບານ ມີລະດັບຄວາມລ່າຊ້າ

ຢູ່ທີ່ລະດັບ 2, ໃນຂະນະທີ່ລາຍຮັບຈາກພາສີ, ການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດ, ອັດຕາເງິນເຟີ້ ແລະ ປະລິມານເງິນມີລະດັບຄວາມລ່າຊ້າ ຢູ່ທີ່ລະດັບ 2, 1, 2 ແລະ 2 ຕາມລຳດັບ (ຕາຕະລາງ 3). ຜົນການວິເຄາະປັດໄຈທີ່ສົ່ງຜົນຕໍ່ລາຍຈ່າຍງົບປະມານແຫ່ງລັດ ຂອງ ສປປ ລາວ ດ້ວຍແບບຈຳລອງ ARDL (2, 2, 1, 2, 2) (ຕາຕະລາງ 4) ເຫັນໄດ້ວ່າ ໃນໄລຍະຍາວ ນັ້ນ, ຕົວປ່ຽນຫຼາຍຮັບພາສີ-ອາກອນ ແລະ ການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດມີຄວາມສໍາພັນໃນທິດທາງດຽວກັນກັບລາຍຈ່າຍງົບປະມານແຫ່ງລັດ ດ້ວຍລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ 0.01 ແລະ 0.1 ຕາມລຳດັບ ເຊິ່ງເປັນໄປຕາມສົມມຸດຖານທີ່ຕັ້ງໄວ້. ໃນຂະນະທີ່ຕົວປ່ຽນອັດຕາເງິນເຟີ້ ແລະ ປະລິມານເງິນແມ່ນບໍ່ມີໄລຍະສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ.

ໃນໄລຍະຍາວ ນັ້ນ ຈະເຫັນໄດ້ວ່າ ລາຍຮັບພາສີ-ອາກອນເປັນປັດໄຈທີ່ມີຄວາມສໍາຄັນຫຼາຍທີ່ສຸດຕໍ່ລາຍຈ່າຍງົບປະມານແຫ່ງລັດ ເພາະເປັນຕົວສ້າງລາຍຮັບເຂົ້າງົບປະມານ ໝາຍຄວາມວ່າ ໃນໄລຍະຍາວນັ້ນ, ຖ້າສົມມຸດໃຫ້ປັດໄຈອື່ນໆ ຄົງທີ່ ເມື່ອລາຍຮັບຈາກພາສີ-ອາກອນ ຂອງ ສປປ ລາວ ເພີ່ມຂຶ້ນ 1% ຈະສົ່ງຜົນໃຫ້ລາຍຈ່າຍງົບປະມານແຫ່ງລັດ ຂອງ ສປປ ລາວເພີ່ມຂຶ້ນ 1.66% ແລະ ໃນທາງກົງກັນຂ້າມກັນ, ຫາກລາຍຮັບພາສີ-ອາກອນ ຂອງ ສປປ ລາວ ຫຼຸດລົງ 1% ກໍ່ຈະສົ່ງຜົນໃຫ້ລາຍຈ່າຍງົບປະມານແຫ່ງລັດ ຂອງ ສປປ ລາວ ຫຼຸດລົງ 1.66% ເຊັ່ນດຽວກັນ. ຮອງລົງມາແມ່ນອັດຕາການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດ ເຊິ່ງມີຄວາມສໍາພັນໃນທິດທາງດຽວກັນກັບລາຍຈ່າຍງົບປະມານແຫ່ງລັດ ໝາຍຄວາມວ່າຖ້າ ອັດຕາການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວເພີ່ມຂຶ້ນ 1% ຈະສົ່ງຜົນໃຫ້ລາຍຈ່າຍງົບປະມານແຫ່ງລັດ ເພີ່ມຂຶ້ນ 1.19% ເຊິ່ງເປັນຜົນເນື່ອງມາຈາກການທີ່ເສດຖະກິດຂະຫຍາຍຕົວເພີ່ມຂຶ້ນນັ້ນ ເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນພາຍໃນປະເທດ ມີຊີວິດການເປັນຢູ່ທີ່ດີຂຶ້ນ ຫຼື ມີລາຍໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນນັ້ນເອງ ເມື່ອມີລາຍໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນເຂົາເຈົ້າກໍ່ຕ້ອງມີການບໍລິໂພກ ຫຼື ໃຊ້ຈ່າຍເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ລັດຖະບານກໍ່ສາມາດເກັບພາສີ-ອາກອນໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນ.

ສໍາລັບໃນໄລຍະສັ້ນ ນັ້ນ ພົບວ່າ ລາຍຮັບພາສີ, ອັດຕາການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດ ແລະ ປະລິມານເງິນສົ່ງຜົນຕໍ່ລາຍຈ່າຍງົບປະມານແຫ່ງລັດຢ່າງມີໄລຍະສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ. ໃນຂະນະທີ່ອັດຕາເງິນເຟີ້ບໍ່ມີໄລຍະສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ. ໂດຍລາຍຮັບພາສີ-ອາກອນໃນສອງປີທີ່

ຜ່ານມາສິ່ງຜົນຕໍ່ລາຍຈ່າຍງົບປະມານແຫ່ງລັດໃນປັດຈຸບັນ ໃນທິດທາງກົງກັນຂ້າມກັນ ຢ່າງມີໄລຍະສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ ດ້ວຍລະດັບຄວາມສໍາຄັນ 0.05 ເຊິ່ງຂັດກັບສົມມຸດຖານທີ່ ຕັ້ງໄວ້ວ່າລາຍຮັບພາສີ-ອາກອນເພີ່ມຂຶ້ນຈະສົ່ງຜົນໃຫ້ລາຍ ຈ່າຍງົບປະມານແຫ່ງລັດເພີ່ມຂຶ້ນ. ໃນຂະນະດຽວກັນ, ອັດຕາການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດໃນປີທີ່ຜ່ານມາກໍ່ ສົ່ງຜົນໃຫ້ລາຍຈ່າຍງົບປະມານແຫ່ງລັດໃນປັດຈຸບັນຫຼຸດລົງ ຢ່າງມີໄລຍະສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ ດ້ວຍລະດັບຄວາມສໍາຄັນ 0.05 ແລະ ຂັດກັບສົມມຸດຖານທີ່ຕັ້ງໄວ້ວ່າອັດຕາການ ຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດຈະສົ່ງຜົນຕໍ່ລາຍຈ່າຍ ງົບປະມານແຫ່ງລັດໃນທິດທາງດຽວກັນ. ສ່ວນປະລິມານ ເງິນໃນສອງປີຜ່ານມາສິ່ງຜົນຕໍ່ລາຍຈ່າຍງົບປະມານແຫ່ງລັດ ໃນປັດຈຸບັນໃນທິດທາງດຽວກັນຢ່າງມີໄລຍະສໍາຄັນທາງ ສະຖິຕິດ້ວຍລະດັບຄວາມສໍາຄັນ 0.05 ແລະ ເປັນໄປຕາມ ສົມມຸດຖານທີ່ຕັ້ງໄວ້ວ່າ ໝາຍຄວາມວ່າຖ້າປັດໄຈອື່ນໆຫາກ ຄົງທີ່ ປະລິມານເງິນໃນສອງປີຜ່ານມາ ເພີ່ມຂຶ້ນ ຫຼື ຫຼຸດລົງ 1% ຈະສົ່ງຜົນໃຫ້ລາຍຈ່າຍງົບປະມານແຫ່ງລັດໃນ ປັດຈຸບັນເພີ່ມຂຶ້ນ ຫຼື ຫຼຸດລົງ 0.14%.

ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ຈາກຜົນການປະມານຄ່ານັ້ນ ເຫັນໄດ້ວ່າ ບັນດາຕົວປ່ຽນອິດສະຫຼະ ສາມາດອະທິບາຍ ຕົວປ່ຽນຕາມໄດ້ 97%. ສ່ວນທີ່ເຫຼືອແມ່ນຕົວປ່ຽນອື່ນໆ ທີ່ ບໍ່ໄດ້ນຳເຂົ້າມາສຶກສາ ແລະ ຄ່າຄາດເຄື່ອນ. ການທົດສອບ Cointegration ດ້ວຍ Bounds Test (ຕາຕະລາງ 5) ຄ່າ ສະຖິຕິການທົດສອບ F ມີຄ່າໃຫຍ່ກວ່າຄ່າ upper bound ແລະ ຄ່າສະຖິຕິການທົດສອບ t ກໍ່ມີຄ່ານ້ອຍກວ່າຄ່າ lower bound ໝາຍຄວາມວ່າ ເຮົາປະຕິເສດສົມມຸດຖານ ຫຼັກທີ່ວ່າ ແບບຈຳລອງບໍ່ມີຄວາມສຳພັນໄລຍະຍາວ ແລະ ຍອມຮັບສົມມຸດຖານເລືອກທີ່ວ່າແບບຈຳລອງມີຄວາມ ສຳພັນໄລຍະຍາວ. ດັ່ງນັ້ນ, ເຮົາຈະໄດ້ແບບຈຳລອງການປັບ ຕົວໄລຍະສັ້ນ ເພື່ອເຂົ້າສູ່ຈຸດສົມດຸນໃນໄລຍະຍາວດັ່ງນີ້:

$$\begin{aligned} Exp_t = & -4.676 + 1.663Tax_t + 1.197Grow_t \\ & + 0.051Inf_t - 0.134M2_t \\ & + 0.390\Delta Exp_{t-1} \\ & - 0.045\Delta Tax_{t-1} \\ & - 0.973\Delta Tax_{t-2} \\ & - 2.091\Delta Growth_{t-1} \\ & - 0.027\Delta Inf_{t-1} \\ & - 0.171\Delta Inf_{t-2} \\ & + 0.188\Delta M2_{t-1} \\ & + 0.146\Delta M2_{t-2} \\ & - 0.9097ETC_{t-1} \end{aligned}$$

ສົມຜົນຂ້າງເທິງເຫັນໄດ້ວ່າ ຄ່າສຳປະສິດຄວາມໄວ ໃນການປັບເຂົ້າສູ່ຈຸດສົມດຸນ ຂອງ ETC_{t-1} ຫຼື λ ແມ່ນມີ ຄວາມສຳພັນທາງສະຖິຕິ ດ້ວຍລະດັບ 0.01 ແລະ ຢູ່ໃນ ເງື່ອນໄຂ $-1 < ETC_{t-1} < 0$ ໝາຍຄວາມວ່າ ເມື່ອໄດ້ ຮັບແຮງກະແທກຈາກພາຍນອກ ຫຼື ເກີດການ shock ຈະ ເຮັດໃຫ້ສາມາດປັບຕົວເຂົ້າສູ່ຈຸດສົມດຸນໃນໄລຍະຍາວ ໄດ້ 90.97% ເຊິ່ງຖືວ່າຢູ່ໃນລະດັບສູງພໍສົມຄວນ. ການທົດ ສອບການແຈກຢາຍຂອງຄ່າຄາດເຄື່ອນດ້ວຍວິທີ ຂອງ Jarque-Bera (ຕາຕະລາງ 6) ເຫັນໄດ້ວ່າຄ່າ Chi-2 ທີ່ໄດ້ ຈາກການທົດສອບນັ້ນ ມີຄ່າສູງກວ່າຄ່າວິກິດ 0.05 ໝາຍ ຄວາມວ່າເຮົາບໍ່ສາມາດປະຕິເສດ ສົມມຸດຖານຫຼັກທີ່ວ່າຄ່າ ຄາດເຄື່ອນມີການແຈກຢາຍແບບປົກກະຕິໄດ້ ສະແດງວ່າ ແບບຈຳລອງ ARDL ທີ່ໃຊ້ໃນການສຶກສາຄັ້ງນີ້ ບໍ່ມີບັນຫາ ເລື່ອງການກະຈາຍຕົວຂອງຄ່າຄາດເຄື່ອນ. ຜົນການທົດ ສອບ CUSUM Squared (ຮູບທີ 1) ພົບວ່າ ສະພາບຂອງ ຄ່າສ່ວນເຫຼືອສະສົມ (Cumulative Residuals) ຂອງ ແບບຈຳລອງ ບໍ່ມີການກະຈາຍອອກນອກກອບຂອງເສັ້ນຄ່າ ສະເລ່ຍ (Zero Lines) ທີ່ລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ 0.05 ສະແດງເຖິງການຍອມຮັບສົມມຸດຖານຫຼັກທີ່ວ່າ ແບບຈຳລອງທີ່ໃຊ້ໃນການສຶກສາຄັ້ງນີ້ ມີສະຖຽນລະພາບ ແລະ ສາມາດສະຫຼຸບໄດ້ວ່າ ແບບຈຳລອງ ARDL (2, 2, 1, 2, 2) ທີ່ໃຊ້ໃນການປະມານຄ່າປັດໄຈທີ່ສົ່ງຜົນຕໍ່ລາຍຈ່າຍ ງົບປະມານແຫ່ງລັດຄັ້ງນີ້ມີຄວາມເໝາະສົມ ແລະ ຖືກຕ້ອງ.

3. ວິພາກຜົນ

ຜົນການສຶກສາຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າ ລາຍຮັບຈາກພາສີ- ອາກອນ ສົ່ງຜົນຕໍ່ລາຍຈ່າຍງົບປະມານແຫ່ງລັດໃນທິດທາງ

ດຽວກັນ ໂດຍສະເພາະໃນໄລຍະຍາວ ເຊິ່ງສອດຄ່ອງກັບ ຜົນການສຶກສາຂອງ Dahlberg et al., (2008) ທີ່ໄດ້ສຶກສາ ການໃຊ້ຫຼັກການການຈັດສັນງົບປະມານທີ່ບໍ່ຕໍ່ເນື່ອງເພື່ອ ກຳນົດຜົນກະທົບຂອງການຈັດສັນ ຫຼື ພາສີ ແລະ ການໃຊ້ ຈ່າຍຂອງລັດຖະບານ ໂດຍການໃຊ້ IV-estimation ແລະ ພົບວ່າ ຄວາມອ່ອນແອຂອງການຈັດສັນງົບປະມານຂອງ ລັດຖະບານກາງຫັນໄປສູ່ການໃຊ້ຈ່າຍຂອງລັດຖະບານ ທ້ອງຖິ່ນເພີ່ມຂຶ້ນ ແທນທີ່ຈະຫຼຸດອັດຕາພາສີທ້ອງຖິ່ນ. ໝາຍຄວາມວ່າ ອັດຕາພາສີທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ຈະສົ່ງຜົນໃຫ້ການໃຊ້ ຈ່າຍຂອງລັດຖະບານເພີ່ມຂຶ້ນ ເນື່ອງຈາກມູມມອງຄວາມ ຄິດທີ່ວ່າເມື່ອພາສີເພີ່ມຂຶ້ນຈະສົ່ງຜົນໃຫ້ລາຍຮັບເພີ່ມຂຶ້ນ. Richter & Dimitrios (2013) ໄດ້ສຶກສາ ຄວາມສຳພັນ ລະຫວ່າງລາຍຮັບ ແລະ ລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານ Greece ໂດຍນຳໃຊ້ແບບຈຳລອງ VECM ແລະ ຜົນການສຶກສາຊີ້ ໃຫ້ເຫັນວ່າມັນມີຄວາມສຳພັນແບບທາງດຽວ ໂດຍການໃຊ້ ຈ່າຍຂອງລັດຖະບານນັ້ນສົ່ງຜົນຕໍ່ລາຍໄດ້ ແລະ ເປັນໄປ ຕາມສົມມຸດຖານການໃຊ້ຈ່າຍ ແລະ ພາສີ ເຊິ່ງສອດຄ່ອງ ກັບຜົນການສຶກສາໃນຄັ້ງນີ້. ນອກຈາກນີ້, ຜົນການສຶກສາ ໃນຄັ້ງນີ້ ຍັງສອດຄ່ອງກັບຜົນການສຶກສາຂອງ Jiranyakul (2007) ທີ່ວ່າ ຄວາມສຳພັນລະຫວ່າງລາຍຈ່າຍງົບປະມານ ແຫ່ງລັດ ແລະ ການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດ ມີຄວາມ ສຳພັນທາງດຽວ ໂດຍລາຍຈ່າຍງົບປະມານແຫ່ງລັດສົ່ງຜົນ ກະທົບທາງບວກຕໍ່ການຂະຫຍາຍຕົວ ແຕ່ການ ຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດບໍ່ສົ່ງຜົນຕໍ່ລາຍຈ່າຍ ງົບປະມານແຫ່ງລັດ. ນອກຈາກນີ້, ການໃຊ້ວິທີກຳລັງສອງ ນ້ອຍສຸດຍັງພົບວ່າ ລາຍຈ່າຍງົບປະມານແຫ່ງລັດ ແລະ ປະລິມານເງິນສົ່ງຜົນທາງບວກຕໍ່ການຂະຫຍາຍຕົວທາງ ເສດຖະກິດ.

ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ໃນໄລຍະສັ້ນເຫັນໄດ້ວ່າ ການ ຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດ ແລະ ລາຍຈ່າຍງົບປະມານ ແຫ່ງລັດນັ້ນມີຄວາມສຳພັນໃນທິດທາງກົງກັນຂ້າມກັນ ຫຼື ການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດນັ້ນສົ່ງຜົນກະທົບທາງ ລົບຕໍ່ກັບລາຍຈ່າຍງົບປະມານແຫ່ງລັດ ເຊິ່ງຂັດກັບຜົນການ ສຶກສາຂອງ Suleiman & Aamer (2003) ທີ່ວ່າ ການ ໃຊ້ຈ່າຍຂອງລັດຖະບານ ແລະ ການເຕີບໂຕຂອງ GDP ນັ້ນ ມີຄວາມສຳພັນແບບສອງທາງໃນໄລຍະຍາວ. Nuru & Gereziher (2021) ພົບວ່າ ລາຍຈ່າຍງົບປະມານແຫ່ງລັດ ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ກັບການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດແບບ

ບໍ່ເປັນເສັ້ນຊື່ (nonlinear) ເຊິ່ງຜົນກະທົບທາງລົບນັ້ນຈະ ຫຼາຍກວ່າຜົນກະທົບທາງບວກ ແລະ ແບບຈຳລອງນັ້ນມີ ຄວາມສຳພັນໃນໄລຍະຍາວ ໂດຍພວກທ່ານກ່າວວ່າ ໃນ ໄລຍະເລີ່ມຕົ້ນລາຍຈ່າຍງົບປະມານທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນອາດສົ່ງຜົນ ກະທົບທາງລົບຕໍ່ການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດ ແຕ່ ເມື່ອເຖິງຈຸດໃດໜຶ່ງກໍຈະສົ່ງຜົນກະທົບທາງບວກຕໍ່ການ ຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດ ໂດຍສະເພາະຖ້າຫາກວ່າ ລາຍຈ່າຍງົບປະມານແຫ່ງລັດທີ່ໃຊ້ໄປນັ້ນຫາກມີຍຸດທະ ສາດທີ່ດີໃນການບໍລິຫານຈັດການ ແລະ ເປັນລາຍຈ່າຍເພື່ອ ການລົງທຶນເປັນສ່ວນໃຫຍ່. ນອກນີ້ Christie (2014) ກໍ ຍັງພົບວ່າ ມັນມີຄວາມສຳພັນແບບບໍ່ເປັນເສັ້ນຊື່ເຊັ່ນກັນ ໂດຍລາຍຈ່າຍງົບປະມານແຫ່ງລັດຈະຜົນກະທົບທາງລົບຕໍ່ ການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດຫຼາຍກວ່າຜົນກະທົບ ທາງບວກ.

ສຳລັບ ການອັດຕາເງິນເຟີ້ນັ້ນພົບວ່າ ບໍ່ມີໄລຍະ ສຳຄັນທາງສະຖິຕິຕໍ່ກັບລາຍຈ່າຍງົບປະມານແຫ່ງລັດ ເຊິ່ງ ຂັດກັບງານວິໄຈຂອງ Opler (1988) ທີ່ວ່າ ອັດຕາເງິນເຟີ້ ແລະ ການໃຊ້ຈ່າຍຂອງລັດຖະບານມີການພົວພັນໃນທິດ ທາງດຽວກັນ ໝາຍຄວາມວ່າ ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງອັດຕາເງິນ ເຟີ້ນັ້ນຈະສົ່ງຜົນໃຫ້ລັດຖະບານມີການໃຊ້ຈ່າຍເພີ່ມຂຶ້ນ, ຄວາມຖີ່ສຳພັດຂອງຄວາມສຳພັນລະຫວ່າງອັດຕາເງິນເຟີ້ ແລະ ການໃຊ້ຈ່າຍຂອງລັດຖະບານມີສັນຍາຄວາມສຳພັນ ທາງບວກຕໍ່າ ເຊິ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າປະເທດທີ່ມີອັດຕາເງິນ ເຟີ້ສູງຜິດປົກກະຕິ ຄວາມສຳພັນທາງບວກລະຫວ່າງເງິນເຟີ້ ແລະ ການໃຊ້ຈ່າຍຂອງລັດຖະບານຂ້ອນຂ້າງອ່ອນແອ.

ສຳລັບ ປະລິມານເງິນ M2 ສົ່ງຜົນຕໍ່ລາຍຈ່າຍ ງົບປະມານແຫ່ງລັດໃນທິດທາງດຽວກັນ ເຊິ່ງຂັດກັບຜົນ ການສຶກສາຂອງ Geogantopoulos & Tsamis (2012) ໂດຍພວກເຂົາພົບວ່າ ອັດຕາການຂະຫຍາຍຕົວທາງ ເສດຖະກິດ, ອັດຕາເງິນເຟີ້ ແລະ ປະລິມານເງິນມີຄວາມ ສຳພັນກັນແບບທາງດຽວ ໂດຍ GDP ສົ່ງຜົນຕໍ່ດັດຊະນີ ລາຄາຜູ້ບໍລິໂພກ ແລະ ປະລິມານເງິນ.

4. ສະຫຼຸບ

ຜົນການວິເຄາະພົບວ່າ ໃນໄລຍະຍາວ ນັ້ນ, ຕົວປ່ຽນ ລາຍຮັບພາສີ-ອາກອນ ແລະ ການຂະຫຍາຍຕົວທາງ ເສດຖະກິດມີຄວາມສຳພັນໃນທິດທາງດຽວກັນກັບລາຍ ຈ່າຍງົບປະມານແຫ່ງລັດ ເຊິ່ງເປັນໄປຕາມສົມມຸດຖານທີ່ຕັ້ງ ໄວ້ ໝາຍຄວາມວ່າ ຖ້າລາຍຮັບພາສີ-ອາກອນ ແລະ ການ

ຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດເພີ່ມຂຶ້ນ ກໍ່ຈະເຮັດໃຫ້ລາຍຈ່າຍງົບປະມານແຫ່ງລັດເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ໃນທາງກັບກັນ, ຖ້າຫາກລາຍຮັບພາສີ-ອາກອນ ແລະ ການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດຫຼຸດລົງກໍ່ຈະເຮັດໃຫ້ລາຍຈ່າຍງົບປະມານແຫ່ງລັດຫຼຸດລົງເຊັ່ນດຽວກັນ . ໃນຂະນະທີ່ຕົວປ່ຽນອັດຕາເງິນເຟີ້ ແລະ ປະລິມານເງິນແມ່ນບໍ່ມີໄລຍະສຳຄັນທາງສະຖິຕິໝາຍຄວາມວ່າ ໃນກໍລະນີການສຶກສາຂອງ ສປປ ລາວ ການປ່ຽນແປງຂອງ ອັດຕາເງິນເຟີ້ ແລະ ປະລິມານເງິນ ບໍ່ມີຜົນຕໍ່ລາຍຈ່າຍງົບປະມານແຫ່ງລັດ . ຜົນການວິເຄາະຍັງຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າ ເມື່ອເກີດການ shock ບໍ່ວ່າຈະເປັນໄປໃນທາງບວກ ຫຼື ທາງລົບ ກໍ່ຈະເຮັດໃຫ້ການໃຊ້ຈ່າຍງົບປະມານແຫ່ງລັດສາມາດປັບຕົວເຂົ້າສູ່ຈຸດສົມດຸນໃນໄລຍະຍາວ ໄດ້ 90.97%.

5. ຂໍ້ຂັດແຍ່ງ

ຂ້າພະເຈົ້າ ໃນນາມຜູ້ຄົນຄວ້າວິທະຍາສາດ ຂໍປະຕິບັດຄຳວ່າ ຂໍ້ມູນທັງໝົດທີ່ມີໃນບົດຄວາມວິຊາການດັ່ງກ່າວນີ້ ແມ່ນບໍ່ມີຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ທາງຜົນປະໂຫຍດ ກັບພາກສ່ວນໃດ ແລະ ບໍ່ໄດ້ເອື້ອປະໂຫຍດໃຫ້ກັບພາກສ່ວນໃດພາກສ່ວນໜຶ່ງ, ກໍລະນີມີການລະເມີດ ໃນຮູບການໃດໜຶ່ງ ຂ້າພະເຈົ້າ ມີຄວາມຍິນດີ ທີ່ຈະຮັບຜິດຊອບແຕ່ພຽງຜູ້ດຽວ.

6. ເອກະສານອ້າງອີງ

ການຊ່ວຍການເງິນ (2020). *ບົດລາຍງານງົບປະມານປະຈຳປີ 2020 ຂອງກະຊວງການເງິນ*.

ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ (2022). *ບົດລາຍງານເສດຖະກິດປະຈຳປີຂອງທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ*.

Christie, T. (2014). The effect of government spending on economic growth: testing the non-linear hypothesis. *Bulletin of Economic Research*, 66(2), 183-204.

Cottarelli, C & Schaechte, A. (2010). Longterm trends in public finances in the G-7 economies. *IMF Staff Position Note*, SPN/IO/13.

Dahlberg, M., Moerk, E., Jørn Rattsø, & Agren, H. (2008). Using a discontinuous grant rule to identify the effect of grants or local taxes and spending. *Journal of public economics*, 92(12), 2320-2335.

Geogantopoulos, Andreas. G & Tsamis, Anastasios. D. (2012). The

interrelationship between money supply, price and government expenditure and economic growth: A causality analysis for the case of Cyprus. *International Journals of Economic Sciences and Applied Research*, 5(3),115-128.

Jiranyakul, K. (2007). The relation between government expenditure and economic growth in Thailand. *MPRA Paper 46070*, University Library Munich, Germany.

Labonte, M. (2012). Reducing the budget deficit: Policy issues. *Congressional Research Service Report for Progress*, 6, 1-20.

Nuru, N. Y., & Gereziher, H. Y. (2021). The effect of fiscal policy on economic growth in south Africa: a nonlinear ARDL model analysis. *Journal of Economic and Administrative Sciences*, ahead-of-print(ahead-of-print).

Opler, T. C. (1988). The effect of inflationary pressure on government expenditure. *Economics Letters*, 28(4), 331-334.

Phounnaly, P., & Bounphong, X. (2023). The impact of government revenue and current expenditure policies' implementation on the inflation rate of Lao PDR by using Vector Autoregression (VAR). *Souphanouvong University Journal of Multidisciplinary Research and Development*, 9(4):157-166.

Richter, C., & Dimitrios, P. (2013). How reliable are budget sustainability tests? A case study for Greece. *International Journal of Public Policy*, 9(1), 23-43.

Singh, B., & Sahni, B. S. (1984). Causality between public expenditure and national income. *Review of Economics and Statistics*, 66 (4), 630-643.

Suleiman A.Bader & Aamer S.Abu-Qarn.,2003. Government expenditures, military spending and economic growth: causality evidence from Egypt, Israel, and Syria. *Journal of Policy Modeling*, 25(6-7),567-583.

Wagner, A. (1883). Three Extracts on Public Finance. In R. A. Musgrave, & A. T. Peacock (Eds.), *Classics in the Theory of Public Finance*, p. 289.

ຕາຕະລາງ 1 ການທົດສອບຄວາມນັ່ງ

H_0 : ຂໍ້ມູນບໍ່ນຶ່ງ			H_1 :ຂໍ້ມູນນຶ່ງ		
ກ່ອນການປັບ 1 ຄັ້ງ					
	Interpolated Dickey-Fuller				
	Test Statistic	1% Critical Value	5% Critical Value	10% Critical Value	MacKinnon (Sig. Level)
Exp_t	-1.812	-3.750	-3.000	-2.630	0.3747.
Tax_t	-2.020	-3.750	-3.000	-2.630	0.2777
$Grow_t$	-1.284	-3.750	-3.000	-2.630	0.6362
Inf_t	-3.693	-3.750	-3.000	-2.630	0.0042***
$M2_t$	-3.926	-3.750	-3.000	-2.630	0.0019
ຫຼັງການປັບ 1 ຄັ້ງ					
$D.Exp_t$	-5.210	-3.750	-3.000	-2.630	0.0000***
$D.Tax_t$	-4.804	-3.750	-3.000	-2.630	0.0001***
$D.Grow_t$	-5.973	-3.750	-3.000	-2.630	0.0000***

ຕາຕະລາງ 2 ການທົດສອບຄວາມສໍາພັນໄລຍະຍາວດ້ວຍວິທີ Johansen

rank	Params	LL	Eigenvalue	Trace statistic	Critical value 5%
0	30	-250.216	.	119.3791	68.52
1	39	-222.662	0.9275	64.2715	47.21
2	46	-206.489	0.78569	31.9249	29.68
3	51	-197.651	0.56903	14.2486*	15.41
4	54	-191.689	0.43325	2.324	3.76
5	55	-190.527	0.10476		

ຕາຕະລາງ 3 ການຊອກຫາຈຳນວນ lag ຂອງຕົວປ່ຽນດ້ວຍວິທີ matrix list

Criteria	e(lags)[1,5]				
	Exp	Tax	$Grow$	Inf	$M2$
r_1	2	2	1	2	2

ຕາຕະລາງ 4 ຜົນການວິເຄາະດ້ວຍແບບຈຳລອງ ARDL (2, 2, 1, 2, 2)

	ຕົວປ່ຽນອິດສະຫຼະ	ຄ່າສຳປະສິດ	t-test
ADJ	$L.Exp$	0.9097	-2.24***
LR	Tax	1.6634	3.78*
	$Grow$	1.1972	2.15***
	Inf	0.0512	0.11
	$M2$	-0.1342	-0.64
	$D.Exp_{t-1}$	0.3904	1.30
SR	$D.Tax_{t-1}$	-0.0459	-0.08
	$D.Tax_{t-2}$	-0.9738	-2.62**
	$D.Grow_{t-1}$	-2.0920	-3.13**
	$D.Inf_{t-1}$	-0.0278	-0.09
	$D.Inf_{t-2}$	-0.1714	-1.35
	$D.M2_{t-1}$	0.1883	1.49
	$D.M2_{t-2}$	0.1463	2.56**
	_cons	-4.6768	-1.12
R^2	0.9797		
N	21		
Log likelihood	-26.566787		
Root MSE	1.4851		

* $p < 0.01$; ** $p < 0.05$; *** $p < 0.1$

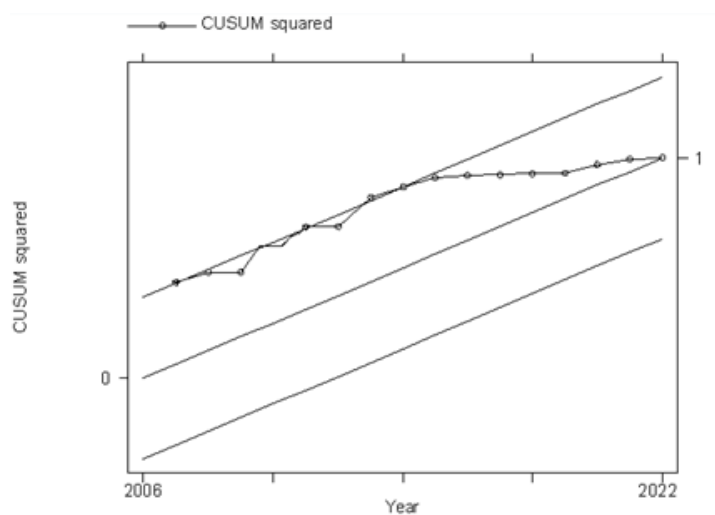
ແຫຼ່ງທີ່ມາ: ຜົນການວິເຄາະດ້ວຍໂປຣແກຣມ STATA

ຕາຕະລາງ 5 ຜົນການທົດສອບ Cointegration ດ້ວຍ Bounds Test

H_0 : ບໍ່ມີຄວາມສຳພັນໄລຍະຍາວ, $F = 7.341, t = -2.241$								
Critical Value (0.1-0.01), F-statistic								
	I_0 L_1	I_1 L_1	I_0 L_05	I_1 L_05	I_0 L_025	I_1 L_025	I_0 L_01	I_1 L_01
K_4	2.45	3.52	2.86	4.01	3.25	4.49	3.74	5.06
Critical Value (0.1-0.01), T-statistic								
K_4	-2.57	-3.66	-2.86	-3.99	-3.13	-4.26	-3.43	-4.60

ຕາຕະລາງ 6 ການທົດສອບ Jarque-Bera

Jarque-Bera test	
Jarque-Bera normality test	Chi(2)
0.7597	0.684
H_0 : normality	

ຮູບທີ 1 ການທົດສອບຄວາມເໝາະສົມຂອງແບບຈຳລອງ